

VEČERNIK

POŠTNA PLAČANA V GOTOVINI

Leto XIV.
Štev. 55

TELEFON UREDNISTVA: 25-67
UPRAVE: 25-67 in 28-67
POSLOVALNICA CELJE: Prešernova 3, tel. 280
POŠTNI ČERKOVNI RAČUN 11.400

Maribor, četrtek 7. marca 1940

NAROCNINA NA MESEC
Prejeman v upravi ali po pošti 14 din,
dostavljen na dom 16 din, tujina 30 din

Cena
din 1—

Poostritev spora med Italijo in Anglijo

Položaj je po italijanski sodbi zelo resen — V Londonu ne morejo popustiti — Pritisk Nemčije na Italijo — Angleško poslaništvo v Rimu zastraženo

RIM, 7. marca. United Press. V italijanskih merodajnih krogih presojajo spor, ki je nastal med Italijo in Anglijo zaradi prepovedi prevoza nemškega premoga in zaustavitve doslej že devetih italijanskih transportnih ladij, zelo resno. Najnovejši dogodki bi mogli ustvariti krizo italijansko-angleških odnosov. Vendar se zaenkrat še ne navajajo nobeni eventualni italijanski protukrepi, ker čakajo v Rimu na angleški odgovor na italijansko protestno noto v Londonu. Od tega odgovora bo odvisno nadaljnje zadržanje Italije. Ako Anglija ne bo izpustila italijanskih ladij skupaj s tovorom nemškega premoga, bo Italija nedvomno segla po učinkovitih protukrepih.

LONDON NE MORE POPUSTITI

LONDON, 7. marca. United Press. Zdi se, da Anglija v sporu z Italijo glede nemškega premoga pod nobenim pogojem ne bo mogla popustiti, ker bi se sicer izpostavila veliki nevarnosti, da se naruši ves sistem blokade Nemčije. Neutrálne države so že doslej očitali Angliji, da postopa po dveh merilih, eno velja za male in srednje nevtralce, drugo pa za Italijo, ki sme svobodno prevažati nemški premog po morju. Neutrálne države so zaradi tega postavile London pred alternativo, ali naj dovoli tudi njim izjeme, ali pa naj prisili tudi Italijo, da bo opustila svoje pomorske trgovinske zveze z Nemčijo. London se je odločil za drugo alternativo in je zato razumljivo, da sedaj ne more in ne sme popustiti.

NADOMESTILO ZA NEMŠKI PREMOG

RIM, 7. marca. Europress. Italijansko-angleški spor bo, kakor poročajo iz Londona, razjasnjen v angleškem odgovoru na italijansko protestno noto, ki bo po dobljenih informacijah koncilijantna in taka, da bo mogoča kompromisna poravnava. Anglija namerava rešiti vprašanje tako, da bo ponudila Italiji večji kredit za nabavljanje premoga v Angliji, kar naj bi bilo nadomestilo za nemški premog.

UPOR PROTI CELOTNI BLOKADI

PARIZ, 7. marca. LRP. Italijansko-angleški spor je izzval v tukajšnjih političnih krogih presenečenje. V Parizu očito niso pričakovali, da se bo Italija tako energično uprla uvedbi blokade tudi glede njenega prevoza nemškega premoga. Še bolj pa preseneča dejstvo, da italijan-

ska protestna nota ni omejena samo na premog, ampak je sestavljena tako, da je protest mogoče razumeti kot upor proti splošni celotni blokadi. Zaradi tega menijo, da gre za akcijo, ki je rezultat neke zakulisne igre. Ob koncu note je izražena tudi neprikrita grožnja z represalijami. Vendar upajo tudi v Parizu, da bo mogoče doseči sporazum.

KONFERENCA NEVTRALCEV?

RIM, 7. marca. LRP. Tu se je razširila vest, da bi se mogel sedanjí italijansko-angleški spor uporabiti za izhodišče večje diplomatske akcije, katere namen bi bil popolnoma razčistiti odnose med nevtralci in vojskujočimi se državami glede gospodarske vojne. Govori se, da bi Italija mogla dati iniciativo za sklicanje konference nevtralcev, na kateri naj bi se fiksirale njihove pravice.

VELIKA DIPLOMATSKA BITKA

BASEL, 7. marca. LRP. Po informacijah iz zanesljivih virov sta Nemčija in Sovjetska zveza na delu, da izkoristita spor, ki je nastal med Italijo in Anglijo zaradi prepovedi prevažanja nemškega premoga v Italijo po morju. Posebno Nemčija pritiska v Rimu z vsemi silami

na to, da se ne bi dosegel med Rimom in Londonom sporazum. Temu namenu so posvečene vse diplomatske akcije in v tem smislu se vodi tudi časniška kampanja v Nemčiji in Sovjetski zvezi. Nemčija je dala novo iniciativo za zblizanje med Italijo in Sovjetsko zvezo. — Splošno je mogoče trditi, da se blje trenutno za kulisami velike evropske diplomacije ena najpomembnejših bitk, o kateri pa še ni mogoče prerokovati, kako se bo končala.

PREMOG ČEZ ŠVICO

LUCERN, 7. marca. Exchange Telegr. Čez Simplon in St. Gotthard vozijo vsak dan številnejši vlaki nemški premog v Italijo. Isti vlaki se vračajo iz Italije polni italijanskih poljskih pridelkov in živil sploh. Promet je postal tako velik, da je morala Švica dati na razpolago nove lokomotive in povečati število železniških uslužbencev.

PROTIANGLEŠKE DEMONSTRACIJE

RIM, 7. marca. Reuter. Policija je zastražila angleško poslaništvo, ker so bile včeraj v Firencah poizkušene demonstracije proti Angliji. Uradni krogi se o »premogovnem sporu« ne izražajo.

Smrt sovjetskih čet pod ledom Finskega zaliva

Ponesrečen sovjetski napad na finsko obalo zahodno od Viipurija — Tudi Viipuri se še vedno upira — Sovjetsko poročilo molči — Boj med tujo diplomacijo v Helsinkih

HELSINKI, 7. februarja. Exchange Telegraph. Sovjetske čete so skušale čez led Finskega zaliva zasesti obalo zahodno od Viipurija. Po junaškem finskem odporu so bile odbite in so utrpeli ogromne izgube. Več tisoč mož je izginilo pod razbitim ledom.

VSÍ SOVJETSKI NAPORI ZAMAN

HELSINKI, 7. marca. Havas. V sovjetski ofenzivi se opaža nekaj zastoj. Vrhovno poveljstvo najbrž pregrupira čete. Finski letalci so povzročili sovjetskim četam mnogo izgub in odpor nasprotnika je zelo razočaral sovjetske poveljnike. Led v Finskem zalivu je bil najkrajše večjišče v tej vojni. Zaradi bombardiranja finskih topov je led na mnogih krajih popustil. Celi pehotni oddelki z večjim številom blindiranih sani ter oklopnih voz so izginili v morju. Sovjeti so napadali v velikih množicah, ki so bile odlična tarča za finsko artilerijo in letalce. Sovjetski letalci so na vse načine skušali preprečiti delovanje finskih eskadrilj, toda brez uspeha. Sovražnik je bil odbit in je moral zapustiti vse postojanke, ki jih je že zavzel na zahodni strani Finskega zaliva. Sovjeti se drže le še v Viipuriju in Kaskinlanu, med Viipurijem in Vuoksenom. Najhuje so bile bitke v okolici Polakala. Uničenih je več sovjetskih oklopnih voz. Sovjetsko vrhovno poveljstvo je očitno podcenjevalo obrambno moč Fincev.

FINCI SE VEDNO V VIIPURIJU

HELSINKI, 7. marca. Reuter. Sovjeti so vrgli na stotine tankov in letal v boj za Viipuri, toda finske čete se še držijo. Sovjetskih mrtvecev je kar na kupe.

NI BILO POSEBNIH DOGODKOV ...

MOSKVA, 7. marca. Havas. Tass javlja, da včeraj ni bilo posebnih dogodkov. Letala so z uspehom bombardirala finske postojanke in rezervne čete. Sestreljeni so bili trije finski bombniki.

DIPLOMATSKI BOJ V HELSINKIH

BODEN, Švedska. 7. marca. Posební poročevalec agencije Stefani javlja s švedsko-finske meje: Mogočne diplomatske iniciative vplivajo že nekaj dni na

Helsinki. Z ene strani si prizadevajo nekateri diplomati, da bi v Helsinkih pristali na časten mir s sovjeti, morebiti kot posledica posredovanja tretjega, z druge strani pa se spet pritiska na Helsinki, da vzdrži v vojni s sovjeti ter se obljublja velika intervencija čet v finsko korist. Ta boj zavzema že dramatične oblike ne sama v Helsinkih, temveč tudi v Stockholmu, ki pa se ne pusti zaplesti v evropsko vojno.

Mussolini je za kompromisni mir

PARIZ, 7. marca. Exchange Telegraph. Tukajšnji listi poročajo, da se je Mussolini v razgovoru z Rooseveltovim odposlancem Summerjem Wellesom izrekel za kratko vojno in kompromisni mir. Mir, kakršnega terjajo zavezniki, ki bi bil zgrajen na nemškem porazu, je absolutno nasproten interesom Mussolinija. Tak mir

bi porušil oporo, ki jo želi imeti fašizem še dalje v Nemčiji, premaknil bi ravnotežje sil v Evropi in jo prisilil neizogibno k vrnitvi v demokracijo in trajnejšo pomiritev. S tega stališča je treba zato presojati vse zadržanje Italije v sedanjí vojni.

Obrambni ukrepi v Švici

LOZANA, 7. marca. United Press. Visti, da koncentrirajo Nemčija večje čete vzdolž švicarske meje od Basla do Bodenskega jezera, so napotile Švico, da je segla po naglih ukrepih vojaškega značaja. Po vsej Švici se širijo govorice, da nameravajo Nemci skozi Švico obiti juž-

ne odrastke Maginotove utrdbene črte. Švica je izvedla delni vpoklic svojih rezervistov, ki so se morali včeraj javiti pri poveljstvih svojih edinic. Na vladnem mestu so pa zelo rezervirani in ni mogoče dobiti nobenih informacij o vzrokih in namenih teh ukrepov.

Sumner Welles na poti v London

LAUSANNE, 7. marca. Havas. Na železniški postaji so pozdravili ameriškega odposlanca Sumnerja Wellesa mnogi odličniki, med katerimi je bil tudi bernski poslanik USA, Harrison. Preden je stopil v vagon, ki mu ga je dala na razpolago francoska vlada, se je Welles pogovarjal s konzulom Francije. Danes zjutraj je

Welles došel v Pariz, od koder potuje dalje v London.

RIM, 7. marca. Havas. Poslanik USA v Londonu, Kenedy, ki se je na povratku iz Washingtona zadržal v Rimu, je sinoči preko Pariza odpoval v Anglijo. Kakor zatrjujejo, prinaša tudi nove instrukcije Sumnerju Wellesu.

Romunsko pravoslavlje se vrne k Rimu?

VATIKAN, 7. marca. Stefani. V teku je gibanje za vrnitev romunske pravoslavne cerkve v krilo katoliške cerkve. Obe cerkvi sta se ločili leta 1054. Papež je sprejel več romunskih škofov ter jim razložil zgodovinsko resnico ter nujnost povezanosti Romunije z Rimom.

Val aretacij v sovjetski Poljski

CURIH, 7. marca. AA. Kakor poročajo »Basler Nachrichten« iz Stockholma, so se pričele v po sovjetih zasedeni Poljski nove aretacije v množicah. Pozapirajo se sedaj v glavnem mestni intelektualci. Med njimi tudi taki, ki so se stavili sami na razpolago rdečemu režimu, kakor n. pr. v zahodni Evropi dobro znani literarni zgodovinar prof. dr. Zelenski, ki je dobil profesuro na boljševizirani univerzi v Lvovu, ter mnogi levo orientirani publicisti in časnikarji.

NORVEŽANI BODO STRELJALI

BERGEN, Norveška, 7. marca. Reuter. Norveške vojaške oblasti so objavile, da bodo norveške protiletalske baterije streljale na vsako tuje letalo, ki se bo nad Norveško pojavilo. Ta odlok je bil izdan zaradi pogostih kršitev norveškega teritorija po sovjetskih letalih.

ROOSEVELT PROTI NAKUPU KOLONIJ

WASHINGTON, 7. marca. Stefani. V političnih krogih menijo, da se je Roosevelt po izjavi, ki jo je dal novinarjem, da USA ne potrebujejo novih ekspanzivnih področij, izrekel proti predlogu senatorja Reynoldsa, da bi se odkupile francoske in angleške kolonije v Srednji Ameriki.

LETALSKA NESREČA V BELGIJI

LIEGE, 7. marca. Havas. Blizu Biersa se je zrušilo na tla letalo, ki je došlo iz Le Havrea. Poškodovan je bil motor. Dva člana posadke sta mrtva.

TUJE LETALO NAD DANSKO

KODANJ, 7. marca. Ricau. Sinoči ob 21.30 je protiletalska artilerija v Esbjergu izstrelila večkrat z zrak, da bi opozorila neki tuji avion, ki je letel nad danskim ozemljem. Letalo je došlo v jugovzhodni in se oddaljilo v smeri k Severnemu morju.

Maribor, 7. marca.

Spopad v nevtralnih norveških vodah, kjer so Angleži osvobodili svoje ujete pomorščake, konferenca nervoznih skandinavskih držav v Kjevenhavnu, sovjetski napori proti Finski in — last but not least — potovanje Rooseveltovega osebnega poslanca po Evropi so znamenja, da gre doba priprav za pravo vojno h koncu.

Skoraj bi rekli, da se zaključuje »Chamberlainiziranje«, metanje letakov, in da se kaže Churchillova pest. Da je na nasprotni strani tudi vse napeto, je jasno.

Velika skrb na obeh straneh je nevtralcem. Zavezniki slovesno izjavljajo in zagotavljajo, da jih ne marajo goniti v vojno, samo resnično naj bodo in ostanejo nevtralni. Nikakor pa ne bi mogli mirno trpeti »nevtralnosti«, ki bi z dobavami njihovega nasprotnika tako rekoč nosila blago skozi njihovo blokado črto.

In ta blokada je neznanka, ki stresa svet na vseh koncih in krajih. Od svedovnih morij do celine, od Skandinavije do Kavkaza gre otipavanje, kje so boleča mesta, kje je nevarnost za predor, kje možnost, da se nasprotnik prime za vrat.

Da se tudi z majhnim nasprotnikom ne opravi vedno zlahka, je vzgled Finska — brez tega vzgleda bi najbrž tudi Balkan in Mala Azija že bila občutila večji pritisk — od koder koli. Tako je pa previdnost še zmerom mati modrosti. Toda večno ne moreta ostati Maginot in Siegfried v zaprti kasarni, za jarki, ki so jih za pomladno izpremembo na nemški strani ponekod zasadili s holandskimi rožnatimi grmičji.

Proti nemški tezi o nevtralnosti, češ da ima nevtralna ladja sedaj na morju toliko pravice in varnosti, kolikor bi je imel turistovski avtomobil med Maginotovo in Siegfriedovo črto, se je postavila zdaj tudi Amerika. Dasi ne javno, je to stališče brez dvoma že sporočila tudi Nemčiji. In Mister Sumner Welles je prišel po natančne informacije v sam Berlin, kajti tam je problem.

Francoska javnost se dobro zaveda resnosti sedanjega trenutka. Vtis ima, da skuša Berlin prepričati Američane o argumentih svoje moči in o neomahljivi odločnosti Hitlerja, voditi vojno do krajnih konsekvenc. Pričakujejo, da bo takšna pretnja prepričala vlado v Washingtonu, da je nemogoče napraviti z zahodnimi silami kakršen koli kompromis. — »Nemška metoda je zastrahovanje, ki ima uspeha morda pri malih narodih, ne pa pri državah, ki so po gospodarski in vojaški moči enake Nemčiji, povrh pa imajo oporo še na bogatih dominionih in kolonijah ter ostalem svetu,« ugotavlja »Temps«.

»Sumnerju Wellesu mora biti znano, da ni v Franciji ne v Veliki Britaniji niti enega politika, ki bi si raje ne pustil odsekati roke kakor da bi podpisal kompromisni mir s sedanjimi upravitelji Nemčije. Vedeti mora, da imata Daladier in Chamberlain za seboj dva složna naroda glede miru, ki ga hošta diktirati Nemčiji Francija in Velika Britanija. In ta mir ne sme biti premirje med narodi. Zedinjene države Ameriške imajo lahko zaupanje v Pariz in London, da bo tako,« dostavlja »Victoire«.

Rezultat Wellesovega uspeha v takšni psihozi je še uganka. Treba je pa vedeti, da Ameriko v glavnem skrbi, kako bo z njeno trgovino po vojni. Ali bodo ostali avtarkični zidovi kakor so jih postavile totalitarne države, ali se bo spet vrnil čas svobodnega prometa. V tem pogledu je ameriško mnenje na strani zaveznikov, ki izjavljajo, da hočejo po vojni organizirati federirano in prosto Evropo, Evropo vseh narodov, ki v njej prebivajo.

Rim se je v svojih izjavah to pot postavil precej odločno na stran Nemčije, vendar s previdno rezervo, iz katere se vidi, da si želi Italija mirne ureditve spora brez premaganec in zmagovalcev, a zahteva seveda odločno svoj delež. Njeni interesi so v primerni delitvi oblasti na Sredozemskem morju in v Afriki.

Dokler potuje g. Sumner Welles po Evropi, ni misliti na večje stiske. Ko se bo pa vrnil v Ameriko s sporočili in obvestili za Roosevelta, bo pa vprašanje moči med vojnimi silami prišlo pred odločitev — v katero utegne kakor koli poseči tudi Amerika. M. Š. (Pariz).

Nova nemško-romunska napetost

CARIGRAD, 7. marca. Ass. Press. Po vesteh iz Bukarešte je nastala med Romunijo in Nemčijo nova napetost, in sicer zaradi tega, ker je mogoče Romuniji dobaviti Nemčiji samo polovico tiste količine petroleja, kakor bi ga po dogovoru morala Romunija je namreč sklenila z Nemčijo sporazum v dobri veri, da ji bo mogoče črpati del petroleja zanj tudi iz izvirkov, ki so v rokah angleških in francoskih družb, toda Anglija in Francija sta se temu odločno uprli ter zagrozili z odpovedjo garancij. Zaradi tega se je Romunija morala vkloniti. Angleške in francoske družbe imajo v svojih rokah 70% vse produkcije romunskega petroleja.

Usoda šestih nemških parnikov

PARIZ, 7. marca. Havas. Francoski pomorski krogi pripisujejo velik pomen zapletbi nemških trgovinskih ladij, ki so bile zajete, ko so poizkušale iz Viga v Španiji doseči Nemčijo. Šest nemških parnikov je sredi februarja med viharjem vremenom in meglo zapustilo Španijo ter se zaupalo valovom v nadi, da jih zavezniki ne bodo opazili. Toda neka francoska križarka je zajela prvi nemški parnik, 2100-tonski »Rostock«, ki je bil zgrajen 1922.

Danske izgube v pomorski vojni

KODANJ, 7. marca. DNB. Danska je od začetka vojne izgubila 26 trgovskih ladij v skupni nosilnosti 80.000 ton. 258 danskih mornarjev je pri tem izgubilo življenje.

Za kontrolo nad Vladivostokom

LONDON, 7. marca. Havas. Listi poročajo, da dobiva Nemčija preko Sovjetske zveze stalno naročila blaga za Zedinjene države, dočim prihajajo po isti poti v Nemčijo ameriške surovine. Listi zaradi tega zahtevajo, da se uvede kontrola tudi nad sovjetskimi pristaniščem v Vladivostoku.

PROBLEMI PALESTINE

LONDON, 7. marca. Reuter. Minister za kolonije, Malcolm Macdonald je govoril v spodnjem domu o problemih Palestine in vprašanju pravične porazdelitve obdelane zemlje med Žide in Arabce. »Priznavamo pravice Židov v Palestini, toda tam so tudi Arabci. V deželi bo mir in napredek sama na temelju sporazumnega priznavanja pravic obeh narodnosti. Zato verujem, da bo zbornica zavrnila predlog o zaupnici, ker so predpisi o razdelitvi zemljišča zasnovani na navedenih načelih. Laburistični predlog zaupnice je bil nato z 292 proti 129 glasovom zavrnjen.

EKSPLOZIJA V ITALIJI

BRESCIA, 7. marca. Stefani. V tovarni streliva pri Bresciji je nastala iz neznanih vzrokov eksplozija. Tovarna je deloma porušena. Šest ljudi je mrtvih, 19 pa ranjenih.

NOTRANJE NEMŠKO TRGOVANJE

BERLIN, 7. marca. DNB. Vse blago, ki se bo v bodoče dobavljalo iz bivše Avstrije in Sudetov v staro Nemčijo, se mora obračunati po cenah, ki veljajo v krajih, od koder blago prihaja. V Nemčiji bodo v nadaljnji prodaji dovoljene najvišje cene, določene za notranjo kupčijo.

FRANCIJI ŽE PRIMANJKUJE DELAVCEV

PARIZ, 7. marca. Havas. Od 330.000 nezaposlenih, kolikor jih je v Franciji bilo lani, jih je ostalo le še 200.000, ki pa so večinoma samo stari ljudje, ki nikoli več ne bodo zaposleni. V kratkem bo prispelo iz kolonij v francoske delavnice 200.000 domačinov.

IZKAZNICE ZA OBLEKO

BERLIN, 7. marca. DNB. Za madino, ki je rojena med 2. novembrom 1922 in 1. februarjem 1940 so izdane dopolnilne izkaznice za obleke. Odločujoči krogi menijo, da potrebuje mladina med 14. in 16. letom več obleke kakor ostali.

BUKAREŠTA, 7. marca. Havas. Tu pričakujejo romunskega poslanca v Londonu, Tulesa, ki bo prinesel sporočilo angleške vlade glede angleške gospodarske delegacije, ki bo v kratkem dospela v Romunijo in se pogajala z odločujočimi krogi.

BUKAREŠTA, 7. marca. Rador. Včeraj popoldne je bila na dvoru pod predsedstvom kralja Karola konferenca kraljevih svetovalcev. Zunanji minister Gafencu je razložil obče stanje politike, predsednik vlade Tatarescu je naglasil, da naj vlada nadaljuje svojo politiko v sedanjem duhu. Kraljevi svetovalci so soglasno odobrili diplomatsko akcijo vlade ter nje napore za nadaljnjo obrambo narodnih interesov.

v Hamburgu ter je bil natovorjen z voksotom in drugim blagom velike vrednosti. Druga dva nemška parnika po 2000 in 4000 ton je zaplenila angleška križarka. Četrty nemški parnik, 4350-tonski »Orizaba« je bil potopljen z večjim tovorom bakra in nepredelanih kož, 3400-tonski nemški parnik »Araukas« se je pa sam potopil, da ne bi prišel v roke sovražniku. Na krovu je imel bakra in kavčuka v vrednosti za 100 milijonov peset.

Prva pot največjega parnika na svetu

LONDON, 7. marca. Havas. Največji potniški parnik na svetu, 85.000-tonski »Queen Elisabeth«, je na svojem prvem potovanju preplul Atlantski ocean in se bo kmalu zadržal v New Yorku. Parnik je tudi najhitrejši in ima stroje, ki razvijajo 200.000 konjskih sil.

LETALSKA NEZGODA V MEHIKI

VERA CRUZ, Mehika, 7. marca Ass. Letalo neke mehiške letalske družbe je moralo zasilno pristati v hribovitem pragozdu, 16 km oddaljenem od mesta Minatitlan. Samo dve osebi izmed 12 potnikov sta bili ranjeni.

TIHOTAPLJENJE PATRON V MEHIKO

NEW YORK, 7. marca. Sodišče v Houstonu, državi Teksasu, je uvedlo kazenski postopek proti znani tovarni orožja »Remington«, ki ji očitajo, da je prekršila zakon o nevtralnosti s tem, da je skrivaj dobavljala revolucionarjem v Mehiki velike količine patron.

POTRES V ŠPANJI

MADRID, 7. marca. DNB. Pri Cadizu so občutili včeraj potres, ki pa ni povzročil škode.

ČETRTI SNEG V RIMU

RIM, 7. marca. Stefani. V teku letošnje zime je sinoči že četrty pobelil sneg Rim. Prebivalci snežne odeje niso bili veseli, ker vsi že težko pričakujejo pomladi.

SLOVAŠKO-MADŽARSKA GOSPODARSKA POGAJANJA

BRATISLAVA, 7. marca. DNB. Včeraj je prispela sem madžarski trgovinska delegacija pod vodstvom opolnomočenega poslanika Nikla, ki bo s slovaško gospodarsko delegacijo nadaljevala gospodarska pogajanja. Na čelu slovaške delegacije stoji Poljak.

POŽAR V AMERIŠKEM HANGARJU

NEW YORK, 7. marca. Havas. V hangarju letališča La Guardia je izbruhnil požar. Deset velikih brizgalk je bilo na poslu pri gašenju. Letališče je bilo nedavno otvoreno, zgradila ga je njujorška občina in je stalo 40 milijonov dolarjev. K sreči ni bilo letal v hangarjih, prav tako ne rezerv bencina. Škoda znaša blizu 1.000.000 dolarjev.

Mariborska napoved. Pretežno spremenljivo in oblačno ter malo vetrovno vreme. Včeraj najvišja temperatura +3,4. danes najnižja — 8,9. opoldne — 3,0. Novo zapadlega snega 3 cm.

Borza. Curih, 7. marca. Devize Beograd 10. Pariz 9,88. London 17,44. Newyork 44,6. Mi'an 22,52. Berlin 178,75. Praga 5,50. Sofija 3,30. Budimpešta 79 in pol. Bukarešta 3,40.

Domači zapiski

Konferenca šefov vladnih skupin

V predsedništvu vlade je bila konferenca šefov vladnih strank in skupin. Navzoč je bil tudi minister pri predsedništvu vlade dr. Konstantinović. Sedl pripisujejo velik pomen. Krajša konferenca je bila nato v kabinetu podpredsednika dr. Mačka, ki sta ji prisostvovala tudi dr. Šutej in dr. Smoljan.

Slovensko-hrvatski kulturni stiki

»Hrvatski Dnevnik« prinaša uvodnik o odhodu hrvatskih književnikov 8. t. m. v Ljubljano. Po ugotovitvi dosedanjih kulturnih vezi med obema narodoma, pisanja ljubljanskih dnevnikov in priporavah za sprejem hrvatskih javnih delavcev prihaja list do zaključka: »Obnova kulturnih vezi med hrvatskim in slovenskim narodom bo s simpatijami sprejeta v hrvatski javnosti, ker vidimo v tej obnovi kal sodelovanja tudi na drugih področjih.«

Ali je federacili senat potreben?

O tem problemu razpravlja beograjski »Napred« in prihaja s primerjanjem enakega stanja drugod po svetu do zaključka, da »senat ni nikaka nužnost ali aksiom federacije. Če obstajajo druge sile, ki vežejo vse dele v eno celino in izražajo tako enakost vseh krajev, tedaj je senat nepotreben.«

»Hrvatski narod ne bo suženj tučcu!

Na zborovanju HSS v Travniku je biviši poslanec Ante Budimirović izrazil zadovoljstvo Hrvatov, da so pripojeni banovini Hrvatski, ki je že do sedaj poskrbela za izboljšanje njih stanja. Govoreč o zunanjih politikah je naglasil, da »Hrvat nikoli ne bodo sužnji tujcu. Če bi to bilo treba, bodo raje sužnji Srbom kakor pa tujcem.«

Mladina JRZ in sporazum

Beograjska mladina JRZ je v navzočnosti predsednika vlade Cvetkovića sprejela resolucijo štirih točk. Zahteva med drugim, naj se JRZ čimbolj zavzame, da bo v širokih slojih naroda zakoreninjen sporazum med Srbi, Hrvati in Slovenci.

Srbski promet na srbsko morje

Beograjski »Trgovinski glasnik« razpravlja o gospodarskih in prometnih prilikah jadranskega zaledja ter zaključuje, da »mora prostrano srbsko zaledje dobiti neposredno zvezo na Jadran. Srbski narod ima pravico, zahtevati izhod na svoje morje.«

Nemec ostane Nemec

»Sedel sem v kuhinji nemške zimske samopomoči v Beogradu. Nenadoma so se odprla vrata in vstopil je šepast mož. Prišel je daleč iz južnovzhodne Srbije, kjer je obrtnik in s svojo družino edini Nemec v celi pokrajini. Iz zavoja je izmotal vseh vrst obleko, med drugim tudi dve usnjeni suknji, in povedal, da je zbral obleko svojih zanj je odraslih otrok in jo prinesel v Beograd, da jo podari revnim nemškim otrokom. Ako je njegovi nemški otroci ne morejo več nositi, naj jo nosijo vsaj drugi nemški otroci. Leta in leta ni mož slišal nemške besede, in vendar je vlekel enonog svoj tovor čez pol Srbije, samo da pomagajati nemško pomanjkanje.« — Iz knjige: »Jugoslawien, das Tor Orients.«

Nesoglasje med Madžari

Kakor znano, je JRZ povabila vojvodinske Madžare, naj stopijo kot posebna frakcija v njene vrste. Vodstvo je sklepanje o tem prepustilo svojim rojakom. Zborovanja, kar jih je bilo doslej, so pa pokazala, da naziranja niso enotna. Dočim je voditelj dr. Varady za vstop v JRZ, so nekateri za ustavitev popolnoma samostojne madžarske stranke, a nekaj je celo takih, ki se zavzemajo za zagrebško orientacijo.

Novice

Resolucija konference obrtniških zbornic

Na konferenci obrtniških zbornic v Ljubljani je bila sprejeta resolucija, v kateri obrtniki med drugim ugotavljajo, da je davčna reforma na razširjenju pavšalnega obdavčevalnega sistema za male obrtnike in na kraje, ki imajo nad 20.000 prebivalcev pozitivna pridobitev za obrtniški stan, prizadeto pa je obrtništvo zaradi povečanja skupne davka na poslovni promet in luksuznega davka ter zaradi povečanja taks. Zaradi tega bi bila potrebna radikalnejša razbremenitev obrtništva ter bi bilo treba temeljito revidirati celotno davčno zakonodajstvo ter poenostaviti komplicirani davčni sistem in ga prilagoditi doseženi stvarni položaji našega obrtništva. Davčno reformo je treba izvesti vsaj v toliko, da se zniža previsoka pridobitina za obrtnike, pri pridobitini, ki jo plačujejo obrtniki, pa se naj sprejme načelo eksistenčnega minimuma. Oprosti se naj plačila pridobitne kosmatih dohodkov v znesku 6000 din, in sicer na račun eksistenčnega minimuma.

Obrtniki se naj kategorizirajo, kakor to predvideva obrtniška zbornica. Pod sistem pavšaliranega plačevanja davkov

pa se naj uvrstijo tudi peki in mesarji in ostali obrtniški obrati, ki doslej še niso bili kategorizirani. V krajih preko 10.000 prebivalcev se naj predpiše za mizarje, krojače in šivilje pavšal v znesku 120 din, če delajo sami, 230 din, če delajo z enim in 440 din, če delajo z dvema pomočnikoma. Ako pa mali obrtnik, ki dela brez pomočnika, ne dela vse leto, se mu naj na prošnjo pavšal še zniža. Preko 60 let stari obrtniki pa se naj oproste pri-

dobnine, če delajo brez pomočnikov. — Obrtniške zbornice pa se naj oproste dolžnosti dajanja podatkov davkarjem.

Finančno ministrstvo naj oprosti vodenja knjig obavljenega prometa vse obrtniške zavezanke, katerih promet ne prekorači dveh milijonov din letno. Likvidira se naj osrednji urad za zavarovanje delavcev v Zagrebu ter se naj vzpostavi samouprava v obstoječih ustanovah delavskega zavarovanja.

Volitve v ljubumerski gasilski župi

V nedeljo se je zbralo v Ljutomeru 110 delegatov 60. gasilskih čet ljubumerske gasilske župe. Občni zbor je vodil gasilski veteran Lovro Kuharič iz Ljutomera. Gasilci so se udeležili ljubljanskega gasilskega kongresa, eden član župe pa je dobil tudi častno diploma.

Tehnični referent Ivajnski je poročal, da je bilo lani na teritoriju župe 9 večjih požarov, 18 srednjih in 14 malih požarov. Gasilske čete so rešile za 3 milijone din ljudskega premoženja. Poudaril je, da bi se morale posamezne vasi same brigati za to, da bi imele dovolj vode za gašenje. Morale bi skopati velike jame, v katerih bi se nabirala voda. Prav zaradi pomanjkanja vode je tudi večkrat takojšnja gasilska pomoč brezuspešna.

O prosvetnem delu gasilcev je poročal

Hrastelj, dočim je podal blagajniško poročilo Sinigoj. Župa je imela lani 24.036 din dohodkov in 14.142 din izdatkov. Pri volitvah nove uprave za triletno funkcijo dobo je bil izvoljen sledeči odbor: za predsednika Lovro Kuharič, za podpredsednika Joža Hrastelj, za tajnika Franc Kikec, za namestnika Alojz Dunaj, za blagajnika Ivan Ribič, za namestnika Ignac Sinigoj, za teh. referenta Ludvik Ivajnski, za odbornike Franc Cividini, Jakob Stubeč in Ivan Sajnovič, za predsednika nadzornega odbora Franc Skuhala, za odbornike Matija Babič, Leopold Versel in Jakob Kopun.

Letos bo v Verzeju ob priliki proslave 60 letnice obstoja lanošnje gasilske čete župni zlet.

Jo šegavostjo: »Moje dame, to je pa ravno tako, kakor če bi ve stopile pred smreko in jo prosile: »Ljuba smreka, nikar ne bodi samo smreka, bodi vendar tudi drevo!«

To je v opombo vsem tistim, ki morda še danes ne vedo, ali so tč ali miš. ejo.

vse svoje simpatije, ki jih posveča tesnejšim zvezam naših in hrvaških literatov. Ne samo obnoviti, temveč tudi razširiti se morajo duhovni stiki med nami in Hrvači.

a Naraščaj Rdečega križa. V poročilu o rednem obnem zboru ljubljanskega RK je bilo navedeno, da šteje podmladek nad 4500 članov. Naj sledi zdaj še nekaj podatkov o velikih vnehi, ki jo kaže ljubljanska šolska mladina za človekoljubno organizacijo. Lani je bilo 6 higienskih tečajev za nego otrok, ki so se jih udeleževali dijaki in dijakinje najvišjih dveh razredov srednjih šol. Tečaje je dovršilo 231 dijakov in dijakinj, a tudi pri mnogih prireditvah je naraščaj RK dokazal svojo zgledno požrtvovalnost.

a 5500 km na dan prevozi ljubljanski tramvaj in ima v svojih vozovih do 25.000 polnikov. Samo jutraj od 7. do 8. ure jih je najmanj 5000. Pri velikem navalu jutraj in opoldne so v prometu vsi vozovi, v rednem prometu pa jih je 28.

Pti

p Slamozrelica je odrezala prste 27 letnemu posestnikovu sinu Francu Šeserku iz Hlaponcev pri Sv. Lovrenu v Slav. gorah.

p Meningitis. Kot drugod se tudi v ptujskem področju, predvsem v Halozah, pojavlja huda bolezen meningitis. V tukajšnji bolnišnici so v preteklem letu beležili prvi slučaj v marcu. Letos je že 9 takih slučajev. Do sedaj sta podlegli dve žrtvi. Meningitis se najraje loti otrok do 10. leta. Njegov prvi znak pa je težek glavobol.

p Mesto v temi. Na umetniški večer so občestne luči po našem mestu ugasnile, kakor za nalašč.

p Ogenj v Podvincih. Pri posestniku Fr. Petroviču v Podvincih je nastal požar, ki je uničil hišo in gospodarsko poslopje. Škoda ni krita z zavarovalnico.

POŽAR NA DRAVSKEM POLJU

Požar je izbruhnil pri posestniku Spureju v Branšvaigu pri Račah. Ogenj je zanel 9 letni posestnikov sin Ludvik Pehar, ki se je igral z vžigalicami. Spureju je pogorelo več voz sena in poljsko orodje. Škoda se ceni nad 20.000 din.

STATISTIKA PREKMURSKEGA AVTOBUSNEGA PROMETA

Po podatkih poštne uprave se je poštino avtomobilski promet v zadnjih letih močno dvignil. Tako so v zadnjih šestih letih prevozili poštne avtobusi v Prekmurju 122.074 potnikov, ki so plačali skupno 11.570.972 din prevoznine. Dočim je znašalo l. 1934. število potnikov komaj 11.019 in dohodkov 157.180 din, je bilo lani že 37.301 potnik, ki so plačali 437.007 din. Lep porast zaznamuje tudi promet na novih progah Sobota—Gor. Lendava in Sobota—Belinci—Dol. Lendava. Na prvi je bilo od julija prevoženih 1512 potnikov, ki so plačali 35.372 din, na drugi pa 2370 potnikov in je znašal dohodek 31.015 din. Močan promet je posebno na zvezah Sobote z Goricko, kjer je v interesu občinstva in tudi poštne uprave, da uvede na obeh progah dvakratno dnevno zvezo.

o „Andrejevo“ se bo imenovalo novo naselje v Spodnjem Gorju pri Bledu, kakor je odobrilo notranje ministrstvo.

o Polovična vozina je dovoljena za udeležence letne konference naših rotarijskih klubov v Zagrebu ter za delegate klubov, ki se bodo udeležili letne skupščine kolesarske zveze v Zagrebu 10. marca. Za zadnje velja ugodnost od 10. do 12. marca.

o Brzjavko o svojem pogrebu je prejel iz ljubljanske bolnišnice posestnik in lesni trgovec France Kanduž iz Tenetiš pri Litiji. Do pomote je prišlo, ker se je Kanduž zdravil v ljubljanski bolnišnici ter so po njegovem odhodu pozabili izbrisati ime nad posteljo, na kateri je umrl po Kanduževem odhodu neki ranjeni rudar iz Trbovelj. Kanduž je spal na peči, ko mu je dostavljale prinesel brzjavko.

o Z očelto puško se je ustrelil na Jesenicah 24 letni tovarniški delavec Ludvik Mikel. Vzrok je nesrečna ljubezen.

o Trgovci s tekočimi gorivi so brzjavno zahtevali nujno rešitev motornega prometa s spremembo uredbe št. 3 o omejitvi prodaje tekočih goriv.

o Meningitis tudi na Dolenjskem. Zadnje dni je bilo ugotovljenih na Dolenjskem več primerov meningitisa.

o Tudi v lendavskem okraju v Prekmurju, se je pojavil meningitis. Nekaj bolnikov je že v soboški bolnišnici, ki je takoj naročila in že prejela serum za injekcije. Smrtnih primerov ni bilo.

o Umor bogate starke. V Globočicah pri Kostanjevici je bila umorjena 77 letna bogata posestnica Marija Bratina. Bila je zadavljena. Orožniki so aretirali njenega dediča, njegovo ženo in brata, ki so osumljeni krvavega dejanja.

o Tudi državna kobilarna na Pragerskem dobi telefon. Po dolgem času je odoben kredit za napeljavo telefona v kobilarno na Pragerskem.

o Strahoten samomor s puško. Preiskava je ugotovila, da posestnik Franc Lorber v Pertinju pri Sv. Juriju v Slovenskih gorah ni napravil samomora, pač pa da se mu je po nesreči sprožila puška, katero je vzel iz omare, da bi ustrelil obolelega psa.

o Mura narašča. V zadnjem času se je pričel taliti sneg in led in je Mura pričela naraščati. Ljudje se boje, da bodo letos tudi tako hude poplave kakor lani.

o Nesreča. Dokl Eteleka, 17 letna služkinja pri g. Dietrichu v Murski Soboti, je melala sneg s strehe. Med delom pa ji je spodrsnilo ter je padla na tla tako nesrečno, da si je zlomila hrbtenico in roko.

o Znova se je začelo s tihotapstvom. Po zimskem odmoru se je začelo zopet tihotapiti. Pred dnevi je nameraval posestniški sin Blaž Terinec, rodom iz Avstrije, vtihotapiti v našo državo 9 kg eksportnega sladkorja. Zalotil pa ga je službojoči granicar.

o 2000 kg težak kos železa je padel v guštanski jeklarni na nogo 34 letnemu delavcu Simonu Gorniku. Gorniku je zaradi udarca ohromela noga.

Ljubljansko pismo

Ljubljana, 7. marca.

Naši literarni kritiki kaj radi tožijo, da se zmeraj ni napisana slovenska knjiga, ki bi nam podala pravo podobo slovenskega človeka in slovenske zemlje z vsem tistim, kar je zapopadeno v pojmu: slovenski problem.

Jaz se v svojem preprostem gledanju slovenskega človeka tej tožbi samo čudim: saj nam je že Jurčič podaril tako knjigo z »Desetim bratom«, kaj treba še več? Deseti brat, to je slovenski človek, kakor je bil, je in bo, ni ga treba še iskati. Jurčič ga je pogodil v vsem njegovem bitju in žitju, in če vam to ne zadostuje, pa pritegnite še Cankarjevega hlapca Jerneja in njegovo pravico, pa imate pred sabo slovenski problem kompletno, v knjigi kakor v živi resničnosti.

Ko hodim po Ljubljani, tem čudnem mestu, kjer ljudje govorijo en jezik, a drug drugega ne razumejo, se vedno iščejo, a nikoli ne najdejo, si vse verjamejo in nič ne zaupajo, srečavam desetega brata, na vsak korak, ga gledam v močnejši obraz in berem v njegovi duši. Deseti brat, slovenski človek, se je zaprl vase, to je sedanje poglavje njegove zgodbe. Saj revolucionaren nikoli ni bil, to mu ni v krvi, a imel je vedrino in korajžo. To je izgubil. In je izgubil tudi humor, čeprav je dal naš čas, da ga je hotel reševati zdaj ta zdaj oni Krjavci: eden je presekali hudiča z generalsko sabljo, drugi z mesarsko sekro, tretji je naredil samo križ, pa se je hudič sam preljal na dvoje.

To vse je bilo zelo veselo in zabavno, ampak le za Krjavlje, ki so pili na njegov račun. — desetega brata pa je bolj in bolj minevala dobra volja, ki je je imel poprej zvrhan koš.

Danes mu lahko z obraza bereš, da se je vsega naveličal in da si želi samo še eno, kar si je vedno želel, naj bi ga že enkrat pustili na miru. Da bi ga pustili svobodno hoditi okoli, kreniti na desno ali levo, kakor bi se mu zljubilo, in če kaj ni prav, da se bo lahko šel pritožiti k županu. Saj danes še tega ne more, ker županov več ni. So samo še predsedniki. Le pomislite, ljudje hočejo, dožela slovenska pa brez županov! Saj se morajo naši občinci v grobu obrniti.

Taka je danes z desetim bratom, slovenskim človekom, in s slovenskim problemom. Kaj preprosta stvar, za tistega, ki to hoče razumeti.

Tam na viškem pokopališču počiva Ivan Prijatelj, dika slovenske univerze, eden najboljših oračev naše njive. In se je, v tistih prvih letih svobodne Jugoslavije, ko so ljudem mečale glave razne krilatice vržene med nje od nemetnih političnih špekulantov — od takrat so se glave že dodobra iztreznile, špekulacije pa prišli na boben — v tistih časih torej se je zgodilo, da je bil Ivan Prijatelj po-

vablien v neko »nacionalno« (danes spet narodno) hišo na gostijo. Velika družba, elita slovenske inteligence, duhovite debate za mizo. Pa so navdušene dame laskaje obsipale Prijatelja s komplimenti in prosile: »Ah, ljubi profesor, samo malo, malo bodite tudi Jugoslovana, ne samo Slovenec!« Pa jim je odgovoril s svo-

Celle

c Umrla sta na Dečkovi cesti 7-73 letna zasebnica Grašič Ana, v javni bolnišnici pa sin nosača postaje Stanko Strel iz St. Petra pri Zid. mostu.

c S sekro je vsakal po nesreči po glavni mlinar Stanko Kršini 10 letnega sina čevljarkega mojstra Emila Pepelnaka iz Dola pri Hrastniku.

c Slamozrelica je odrezala prste na roki 31 letnemu posestniku Jerneju Lužniku iz Landeka pri Novi cerkvi.

c Nesrečen padeč. 59 letna žena posestnika Cokan Elizabeta iz St. Nedelje pri Zalcu je na poledenelih tleh padla in si zlomila roko.

c Črpalka bencina pred celjskim kolo-dvorom je že dalje časa nepravilno delovala. Ugotovljeno je bilo, da je pri vsakih petih litrih manjkalo pol litra bencina. Ker je bilo zadnje dni, odkar so uvedene bencinske karte, prodanega dnevnega nad 10.000 litrov bencina, so utrpeli odjemalci veliko škodo in bodo zaradi tega zahtevali od kartela odškodnino.

c Celjska bolnišnica je zadnje čase zopet prenapolnjena z bolniki.

c Sokolski dehatni večer bo drevi ob 20. v Narodnem domu.

c Umrl je trgovec in posestnik Franc Zagode na Mariborski cesti 9. Pogreb bo jutri ob pol 17. na okoliško pokopališče.

c Sokol Celje I. obvešča članstvo in naraščaj, da je umrl član uprave in društveni soustanovitelj br. Franc Zagode. Pogreb bo v petek ob pol 17. na okoliško pokopališče. Udeležba obvezna. Zbirališče v Sokolskem domu. Obleža civilna z znakom.

Ljubljana

a Za večer hrvaških književnikov, 8. t. m., ob 20. v dramskem gledališču je veliko zanimanje in bo občinstvo gotovo tudi s svojim obiskom prireditve potrdilo

Kaj je in kako nastane meningitis?

Nalezljivo vnetje vratu in nalezljivo vnetje možganske opne in hrbteničnega tkiva (meningitis cerebrospinalis epidemica) povzroča nalezljiv bacil meningococcus intra celularanx. Bacil povzroča gnojno vnetje možganske opne in hrbteničnega tkiva. Nalezljiva bolezen se pojavlja v večjih ali manjših epidemijah, pa tudi posamično. Bolezen se najraje prime otrok v najzgodnejših letih.

Epidemija meningitis se pojavi najde-šče pozimi, v mrzlih dneh meseca fe-bruarja, marca in aprila. Epidemija pa lahko traja tudi po pet mesecev. Bolezen se lahko prenese z že na meningitisu obolelega človeka, od ljudi, ki imajo lahek katar v grlu, pa tudi od docela zdravih ljudi, ki imajo v glavi ali nosu nalezljiv bacil meningococcus. Bacil živi po-sebno dolgo v vlažnem zraku, na soncu in suhem zraku, posebno če je izven

človeškega organizma, pa kmalu pogine.

Bolezen se pojavi docela iznenada; nastopi visoka temperatura, močan glavobol, bruhanje, mrzlica, pa tudi krči. Prve dni pade bolnik v agonijo, starejšim otrokom pa se blede. Agonija nastopi pri otrocih prvi teden, če pa se zavleče še v drugi teden, je bolezen težjeja značaja. Utripanje žil in dihanje — posebno pri dojenčkih — je zelo pospešeno. Bruhanje traja po večini samo nekaj dni, pri starejših otrocih pa tudi dalje dase. Tek oslabi docela. Pojavlja se tudi driska, ki onemogoča pravilno hranjenje. Drugi in tretji teden pa se pojavijo na koži šarlahu podobni izpuščaji.

Nalčesče se pojavi z boleznijo tudi vnetje vratu, to pa zaradi napada bacilov na živčni sistem. Pri davljenju se bolnikova glava zvija nazaj, če se hoče bolnik prikloniti, pa je zvezano z velikimi

bolečinami. Vnetje vratu pa se ne pojavlja pri otrocih izpod tretjega leta. Zboleli otroci postanejo zelo občutljivi tudi pri dotiku na rokah in na nogah, kar opazi mati pri previjanju. Starejši otroci ne prenesejo tudi ne močne svetlobe in ne zvoka. Pri dojenčkih so fontanele (mesta na glavi, kjer se kosti niso zrasle) zategnjene in nagrbčene. Bolnik lahko oslepi in ogluš, mlajši otroci pa lahko postanejo docela gluhiotomi. Otroci na lahko ostane tudi duševno zaostal.

Otrok je šele takrat izven vsake nevarnosti, ko je že dalje časa brez vročine ter je tudi duševno normalen. Smrtnost nastopa v 30 do 60%, del obolelih pa ostane za stalno defektan. Za zdravljenje uporabljajo posebni serum, ki je pokazal že lepe uspehe. Obolelega otroka je treba takoj poslati v bolnišnico.

Mar bor

Mal položi dar domu na oltar

Bogata bilanca moške in ženske podružnice CMD v Mariboru

Sinočni občni zbor obeh podružnic CMD v Mariboru je pokazal, da se pretežni del Mariborčanov v polni meri zaveda pomena in važnosti narodno obrambnega dela, saj je bila dvorana Narodnega doma polna Cirilometodarijev in drugih narodno obrambnih delavcev. Zborovanje je vodil predsednik moške podružnice CMD šolski nadzornik g. Iv. Tomažič, ki je najprej pozdravil zastopnika Sokola Matice dr. Rosina in ravnatelja Mastnaka, predsednika RK dr. Jančiča, zastopnika ZKD g. Pirca, zastopnico Zveze gospodinj. Mešičkovo, zastopnico Jadran-Nanosa go. Pintarjevo in šolske nadzornike Močnika, Cepudra, Lavriča ter Vetrjanija, prav pristrčno pa še mlajšo generacijo, ki so jo predstavljali pevci trgovskih pomočnikov.

Zborovalci so se uvodoma poklonili spomenu umrlih prvoborcev CMD gosp. Cvetka, go. Burnikove, go. Balonove in ravnatelja Piška, ki jih je smrt ugrabila sredi najintenzivnejšega dela za našo mejo.

Predsednik g. Tomažič je nato opisal uspešno socialno delo CMD. Trdil je, da je treba najprej rešiti socialno vprašanje na meji, ker šele potem bo uspešno rošeno tudi narodnostno vprašanje. V tem pogledu ima CMD v teku polstoletja ogromne zasluge. Vsa letošnja božičnica so prava uteha za naše obmejno ljudstvo, ki hrepeni po tesnejših stikih z zaledjem in potrebuje zlasti socialno pomoč. Obe podružnici CMD v Mariboru sta v polni meri izvršili svojo plemenito nalogo. Z denarnimi zbirkami in zbirkami v blagu omogočita vsako leto obdaritev siromašnih otrok v vseh obmejnih šolah. Zadnje božičnice so še prav posebej uspele. Kljub temu, da so bile razmere tokrat mnogo slabše, so se ljudje še v večji meri zavedali svoje socialne dolžnosti do naše meje in še mnogo bolj podprli socialna stremjenja CMD kakor pa druga leta. Letos sta obe podružnici nabrali v denarju 32.495 din. v blagu pa 16.906 din, skupaj torej 49.401 din. CMD v Ljubljani je dala za obmejne božičnice 28.485 din, CMD v Mariboru pa 47.552 din, tako da so dobile obmejne šole za Bežič 76.037 din samo od CMD. Poleg tega so imeli mariborski trgovci posebno akcijo za obmejne božičnice, saj so obdarovali dve šoli, naši Rotarci so priredili božičnico v šolah na meji, srednje šole v Mariboru pa so obdarovale vsaka po eno šolo. Pri socialni akciji za našo mejo so sodelovali tudi RK, Narodna odbrana in Slovenska straža, tako da so letos dobile obmejne šole nad 100.000 din, kar predstavlja ogromno socialno delo. Seveda gre pri tem vse priznanje zlasti ženski podružnici CMD, ker so članice nesebično zbirale prispevke v denarju in blagu ter navduševale meščane za socialno pomoč na meji.

Pri socialni akciji CMD je treba poudariti tri dejstva: ki so zelo razveseljiva: sodelovala je ljudskošolska, srednješolska in akademska mladina, ki je doslej stala ob strani. Taborjenja akademikov na meji so zelo koristna, saj se bodoči javni delavci seznanjajo s socialnimi, gospodarskimi in narodnostnimi problemi na meji. Le eno je še potrebno. Obmejno ljudstvo si želi več obiskov iz mest. Njihove prireditve bi bile še uspešnejše, če bi prihajali tudi meščani med nje, saj bi s tem dosegli največji moralni uspeh, da ne omenimo gmojnega. Tudi v tem pravcu je usmerjeno delovanje CMD. Za obmejne kulturne, gospodarske in narodno-obrambne prireditve je treba v zaledju zbuditi več zanimanja. Vsako nedeljo je treba prirediti izlete v obmejne postojanke, ki bodo potem postale prave narodne trdnjave. Podpreti je treba idealna stremjenja obmejnega učitelstva, ki ima ogromne zasluge pri utrjevanju narodne zavesti na naših mejah.

Izčrpano tajniško poročilo g. Goleža je pokazalo administrativno poslovanje CMD. Moška podružnica ima 407 članov, med njimi 63 državnih in samoupravnih nameščenec, 1 duhovnika, 43 zasebnih nameščenec, 34 odvetnikov in notarjev, 22 zdravnikov, 42 obrtnikov, 49 trgov-

cev, 5 industrijcev in 38 iz drugih poklicev.

O delovanju ženske CMD je poročala namesto odsotne predsednice go. dr. Lipoldove go. Vomerjeva. Podružnica šteje 464 članice in je zlasti razveseljivo dejstvo, da je med ženstvom vedno več zanimanja za ideje CMD.

Blagajniško poročilo je imel tudi tajnik g. Golež, za žensko CMD pa go. Špiljarjeva.

Za predsednika moške podružnice CMD so ponovno izvolili g. Tomažiča, za tajnika Frana Goleža, za blagajnika Ivana Cvetka, v odboru pa so prof. Ivan Mravljak, Anton Brandner, Hinko Sax, Miloš Oset, Franjo Majer, Peter Maroh, Mihael Dojčinovič, Ciril Skvarča, Mar. Kralj, Ivan Robnik, Peter Močnik, Franjo Horvat in Viktor Mavrič, v nadzor-

ni odbor ravnatelj Bratoš in Mečved. Odbor ženske CMD je ostal dosedanj z go. Lipoldovo kot predsednico, go. Vomerjevo kot tajnico in go. Špiljarjevo kot blagajnico.

Najlepši del večera pa gre v zaslugo g. Ivana Robnika, neumornega borca za zapuščeni Kozjak, ki ga do temeljev pozna in ceni. Govoril je o delu CMD za Kozjak. Njegovo predavanje je tako važno, da ne bi bilo prav, če bi ga objavili samo v izvlečku. Zato ga bomo v celoti objavili v prihodnjih dneh. Za izvajanja prepletena z zdravim humorjem, je bil govornik nagradjen z dolgotrajnim pritrjevanjem.

Zelo uspešno zborovanje so zaključili pevci trgovskih pomočnikov, ki so pod vodstvom g. Cibića zapeli več domorodnih pesmi.

Kaj bo z italijanskim bombažem?

Instituto Cotoniero v Milanu je izročil naši delegaciji, ko se je nedavno tam mudila, pismo izjavo, da je italijanska tekstilna industrija pripravljena dobaviti našim tkalnicam polovico še nedobavljene prediva po ceni 5 lir, baza 20/1 Amerika. Ta cena je višja od one, ki so jo dosegli posamezni uvozniki še pred sedanjim vojno. To se pravi, da gre tukaj za dobave predvojnih zaključkov. Italijanske predilnice bi morale dobaviti Jugoslaviji še 1.400.000 kg ali po gornjem pojasnilu še 700.000 kg prediva.

S tem hočejo dobiti Italijani svobodne roke za nove kupčije z jugoslovanskimi uvozniki. Znano je, da stoji italijanska vlada na stališču, da je treba najprej rešiti stare kupčije in šele nato se lahko

prične z novimi naročili.

Zelo zanimivo je, da nam Italijani nudijo nove dobave, oziroma dobave storilne polovice po ceni 18 lir za kg baza 20/1 Amerika. Medtem pa prodaja Italija isto predivo Romuniji po 23 lir kg, v notranjem prometu pa po 32 lir kg. Zakaj so torej takšne razlike v ceni med našim in romunskim tržiščem, ko se blago vendar prodaja za gotovino in brez rizika? Mi tudi nimamo kot poljedelska država boljšega blaga za Italijo kakor pa Romunija, ki ima nafto! Torej je jasno, da se italijanski gospodarski krogi boje, da bi jim mi vrnilo milo za drago in bi jim premož iz starih naročil zaračunavali po višji ceni.

DRŽAVNA RAZREDNA LOTERIJA.

Glavno žrebanje 39. kola

Din 80.000.—	44268	65097
Din 60.000.—	87520	
Din 40.000.—	48656	
Din 24.000.—	7767	18310 39037-87796
Din 20.000.—	79969	86442
Din 16.000.—	29570	43306
Din 12.000.—	59605	77544
Din 10.000.—		
738 5193	7598	15817 18643 27045 28283
37868 60135	62701	64100 66943 91213 91565
Din 8000.—		
3221 2702	7298	21441 47076 48447 62413
71980 89084	97151	
Din 6000.—		
2878 17206	17738	32133 41077 47190 61698
70813 74266	92489	92946
Din 5000.—		
6288 13384	13801	19239 23004 24070 27449
33786 45200	47345	59336 68277 75695 88097
90900		
Din 4000.—		
145 1774	14015	23396 28911 39048 40168
40594 43441	47774	49810 57743 58092 61595
63310 64088	66263	69296 70110 75165 80457
80518 87288	88351	88526 91596 93584 93732
94653 96092	98222	

(Brez jamstva)

Pri nas so bile kupljene sledeče srečke: Štev. 18.643 (din 10.000.—), 17.206 (din 6.000.—), 33.786 (din 5.000.—) in 93.584 (din 4.000.—).

Pooblaščen glavna loterija drž. razredn. loterije bančna poslovalnica BFZJAK. Maribor, Gospodarska ulica 23

m Drugemu je jama kopal neki mož trdoživec, ker mu dotični ni bil všeč zaradi politike. V to jama pa je padla njegova žena in se zlepa iz nje ne bo izkopala.

m „Pravice staršev in otrok“ predava danes v matinskem tečaju dr. D. Cernej iz Ljubljane.

m Predavanje Angleškega kluba. Lektor ljubljanske univerze Mr. Lawrence predava drevi ob 20.30 v prostorih Angleškega kluba v Kerkovi 14 o „Slangu“ (londonsko narečje).

m Uprava marib. pododpora Udruženja rezervnih oficir in ratnika vabi člane, da prisostvujejo obnemu zboru, ki bo v nedeljo, 10. III. m., ob 10. v dvorani restavracije „Novi svet“ (Povodnik). K obnemu zboru vabimo tudi druge rezervne oficirje-nečlane.

m Zaradi cunj sta se stepla ob Dravi dva nabiralca odpadkov in cunj, in sicer nezaposlena delavka Ivana D. ter Jožef P. Slednji je prizadejal ženi več poškodb na glavi.

m Novo kolo je nekdo ukradel tehniku Ivanu Veršiču iz veže v Smetanovi ulici 30. Ukradeno kolo je znanke „Wanderer“ z evid. štev. 26011.

m Z britvijo si je prerezal žile na levem zapestju 28 letni kmečki delavec Frane H. z Radla na Kozjaku. Vzrok poskušene samomora ni znan.

m Posebni vlak za Planico je zaradi velikega zanimanja zagotovljen. Interesenti naj se zanesljivo javijo do sobote dopoldne, da bo železniška uprava pripravila dovolj vagonov.

m Vstopnice za skakalne tekme na Planici se dobe pri „Putniku“.

OBJAVA VOJ. RAZPOREDA.

Vojaški oddelk mestnega poglavarstva v Mariboru razglaš, da bo razglasitev obvezniškega razporeda 10. III. m. od 7 zjutraj nepretrgoma do 6. zvečer v telovadnici I. meščanske dekliške šole (Slomškova šola), Mišičeva 1. Razglasitve se morajo udeležiti vsi vojaški obvezniki rojeni leta 1890 do vključno 1919, ki so vojaško pristojni v mestu Maribor in bivajo v mestu. Vsak obveznik naj prinese s seboj voj. knjižico (ispravo). Razglasitve voj. razporeda se morajo udeležiti tudi vsi v Mariboru bivajoči lastniki konj in prevoznih sredstev. Pripominjamo, da so od te dolžnosti izzeti: 1. v Mariboru bivajoči obvezniki, ki niso pristojni v Maribor, ampak pripadajo v pogledu vojaške pristojnosti drugim občinam; 2. rezervni in vpok. častniki naše armade; 3. vsi duhovniki in 4. vsi stalno in začasno nesposobni voj. obvezniki.

m Gasilski četi v Mariboru je daroval industrijalet Hutter 500 din namesto venca na grob tkalca Martinu Babiču.

* Za koncert APZ iz Ljubljane, ki bo 16. marca v Sokolski dvorani, si pravčasno omislite vstopnice pri „Putniku“.

Kino

* Grajski kino. Samo še do četrtka „Ples v operi“. Smeh, zabava in zopet smeh. Pride: „Kraljica usode“.

* Esplanade-kino. Prvovrstna francoska komedija „Ona hoče, on pa noče“ z Danielom Darieux. Film smeja in zabave.

* Union-kino. „Nancy in njegovi detektivih“, izborni kriminalni film izredno napete vsebine.

Mariborsko gledališče

Četrek. 7. marca, ob 20.: „Vdova Rošinka“. Red B.

Petek. 8. marca: Zaprti.

Sobota, 9. marca, ob 20.: „Kovarstvo in ljubezen“. Red A.

Nedelja, 10. marca, ob 15.: „Zaroka na Jadranu“. Znižane cene. Ob 20.: „Othello“. Znižane cene.

Konec tedna v mariborskem gledališču. V soboto se ponovi vseskozi napeto-zanimiva Schillerjeva žalostna „Kovarstvo in ljubezen“. Na vrsto pride red A. V nedeljo popoldne se uprizar prikljubljena Rasbergerjeva opereta „Zaroka na Jadranu“, zvečer pa Shakespearejev veličastni „Othello“. Za obe nedeljski predstavi veljajo znižane cene.

„Pekovski pomočniki v borbi za svoje pravice“

Pod tem naslovom smo v našem listu št. 53 od 5. t. m. objavili poročilo o obnem zboru Združenja pekovskih pomočnikov, v katerem smo med drugim navajali slučaj o izkoriščanju vajenca Ivana Veličiča s strani nekega pekovskega mojstra s Pobrežja. V tej zadevi smo dobili naslednji popravek, ki ga v smislu tiskovnega zakona objavljamo:

»Ni res, da je 16 letni deček Veličič Ivan delal pri nekem pekovskem mojstru na Pobrežju po 20 ur na dan, da je bil radi mraza, nezadostne prehrane in nezadostnega spanja popolnoma izčrpan, da je moral vsako jutro nositi težak koš peciva, da ga je gospodar nekega dne pretepel, ker je po končanem delu zaspa, in da ga je sredi zime protizakonito vrgel na cesto, marveč je res, da je ta vajenec delal samo 10 zakonitih ur na dan, da je imel zadostno hrano, obleko in spanje, da je nosil običajen koš peciva, da ga gospodar ni nikoli pretepel in da ga tudi ni protizakonito vrgel na cesto. — Auer Hubert, pekovski mojster v Pobrežju.«

Iz samega teksta našega poročila je bilo razvidno, da smo o slučaju verodostojno poročali po izjavi tajnika združenja g. Miloša Zidanaška, ki jo je podal na obnem zboru.

Kulturno delo Slovanske čitalnice v Mariboru

Pred kratkim je bil občni zbor najstarejšega mariborskega slovenskega društva 1861 ustanovljene Slovanske čitalnice, matice skoraj vseh mariborskih kulturnih društev, središča vsega slovenskega društvenega življenja v predvojnem Mariboru.

Podrobno poročilo o društvenem delovanju v zadnjih letih je podal predsednik g. Niko Vrabl. Iz njegovega poročila, kakor tudi iz poročila knjižničarja g. Antona Hlebša je razvidno, da je Slovanska čitalnica že od leta 1926. posvečala glavno svojo skrb ljudski knjižnici, ker je zaradi utesnitve društvenih prostorov in preselitve v pritličje Narodnega doma morala začasno opustiti vzdrževanje čitalnice. Ljudska knjižnica zadovoljivo uspeva, da se radi svetovnih prilik opazja splošno upadanje zani-

manja javnosti za lepo in znanstveno knjigo, in da knjižnica ne uživa nikakih podpor javnih oblastev.

Ljudska knjižnica, šteje sedaj okrog 13.000 knjig. V letu 1939 si je nabavila 127 novih knjig in revij za 6410 din, leta 1938 isto število za 8653 din. Izposodilo se je leta 1939 3385 slovenskih knjig (leta 1938 3822), 169 (257) slovenskih mladinskih, 224 (264) hrvatskih, 95 (149) čeških, 4310 (5430) nemških, 31 (30) angleških, 5 (14) francoskih, 11 (6) italijanskih knjig. Skupaj je bilo 200 (199) izposojevalnih dni. Knjižnico je obiskalo 2874 (leta 1938 3763) obiskovalcev; koncem decembra 1939 je bilo vpisanih 1321 obiskovalcev. Med izposojevalnimi urami je obiskovalcem na razpolago tudi čitalnica revij, na nove pridobitve knjig pa so opozorjeni z razstavo novih knjig v izložbenih omarah. Razmeroma visoko število Hrvat-

skih knjig je posebno srednješolski mladini na razpolago.

Blagajniško poročilo je v imenu g. dr. Borisa Kristana podal g. Anton Hlebš. Na predlog revizorja g. Lojzeta Doležala se je blagajniku izrekla razrešnica. Pri volitvah so bili soglasno izvoljeni v odbor: Niko Vrabl, upravnik knjižnice za predsednika, Janko Dekleva, blagajnik Posojilnice za tajnika, dr. Boris Kristan, zobozdravnik, za blagajnika, za odbornike pa dr. Makso Šnuderl, odvetnik, dr. Rudolf Kac, zobozdravnik, dr. Leon Kac, zobozdravnik, Janko Glaser, ravnatelj študijske knjižnice, Viktor Gruntar, profesor in Anton Hlebš, zasebni uradnik. V nadzorstveni odbor sta bila izvoljena go. dr. Leopold Poljanec, prosvetni inšpektor v p. in Lojze Doležal, knjigovodja.

Zanimivosti

Afganistan bi bil pretrda kost za vsakega napadalca

Strateški ogledi po Bližnjem vzhodu — Muslimanska sila med dvema taboroma

V zvezi s formiranjem Weygandove vzhodne vojske poročajo, da je Nemčija že v novembru lani predložila sovjetski Rusiji grandiozen načrt, da bi oslabil pritisk na zahodu. Nemški poslanik v Moskvi je tedaj obiskal šefa generalnega štaba sovjetske vojske in razpravljal z njim o možnosti izvedbe nemške zamisli.

Po tem načrtu, s tujo pomočjo razbremeniti svoj položaj proti zaveznikom, naj bi sovjeti koncentrirali večje svoje sile v Turkestanu in Buhari. Zamisljen je bil tudi napad na Afganistan in Iran ter dalje na Indijo.

Posledice tega obiska so bile alarmantne vesti o zbiranju rdeče vojske na severnih mejah Afganistana in Irana. Pisano je bilo celo, da so prišli nemški odposlanci v Kabul, kjer so zasedli neko poslopje, ki ga jim je dalo sovjetsko poslatništvo na razpolago.

Medtem je prišla vojna na Finskem, kjer je moč sovjetske vojske v svetu precej splahnela. Nastal je celo v Nemčiji dvom, ali je rdeča vojska zmožna za večje operacije na težavnem terenu notranje

Azije. Vendar so ostale vesti o nameravani napadu proti Indiji še dalje v javnosti. Naj bo že kakor koli, pogledimo,

kakšno je ozemlje, kjer naj bi šel ruski medved po kostanj za druge.

Ves Afganistan je terensko zelo težko prehodno. Po vsej širini ga prečka 1500 km dolga, 600 km široka gorska pregrada. Povprečna višina dežele znaša 1200, v hribovitih krajih pa 3000 m. Večni sneg leži v gorah. Če bi hoteli sovjeti obiti to

gorovje, bi morali opraviti dolgo pot na Iran. Najkrajša pot bi bila preko do 6000 m visokega Hindukuš gorovja v dolino Kabula.

Gorski sklop ob indijski meji z vstopom v dolino preko Kyber Passa so Angleži močno utrdili. Vzdolž 30 km se vleče niz utrdb, ki so zaradi nemirnega obmejnega prebivalstva stalno močno zastražene. Ob enem z vedno pregrado Indusa je tu močna bariera zaveznikov, ki bi z vojsko, zbrano pod poveljstvom generala Weyganda, takoj reagirala na sovjetski pritisk proti Afganistanu z napadom na Kavkaz, tja k petrolejskim vrelcem.

Med sovjetskim in zavezniškim operacijskim področjem leže muslimanske države ki so od 8. julija 1937 povezane s sadabadskim paktom v skupni obrambi. Muslimani Turčije, Iraka, Irana in Afganistana torej ločijo obe vojski, naravno pa je, da bo vsak napad žel složen nastop vseh Mohamedovih privržencev. In v tem je močna opora zaveznikov proti vsakemu iznenadenju na Bližnjem vzhodu.

CORDELL HULL

zunanji minister USA, ki ga po vesteh

italijanskih listov predlaga Roosevelt kot svojega kandidata za predsedniške volitve

Rasistični zakon tudi v sovjetski Rusiji. V njujorškem listu »Nation« objavljata ameriški novinar Oswald Biliardi, ki je bil nedavno v Nemčiji, da bo v smislu sporazuma s Hitlerjem tudi Stalin uvedel rasistični zakon v Rusiji po načelih nürnberškega zakona.

Nemške drž. železnice pošiljajo veliko število lokomotiv, tovornih vagonov in drugega železniškega materiala v Romunijo, da bi pospešili dovoz ruskega blaga in petroleja.

Velike tovarne letal gradijo v Avstraliji. Miliardo in pol dolarjev bodo porabili za instalacije. Proizvodnja letal tipa »Taurus« se bo skoro začela. Prva angleška naročila za 450 milijonov din so že dospela.

GENERAL WALTER KIRKE

vrhovni poveljnik angleške teritorialne vojske

Poštna raketa preko Sredozemlja

Dolgo se že trudi znanost, da bi z raketniimi poleti dosegla druge planete, obletela v nekaj urah ves svet. Vse ostaja še sen, zdaj pa poročajo, da se neki francoski inženir ukvarja z mislijo, kako bi sestavil raketo, ki bi z veliko hitrostjo preletela Sredozemsko morje in opravljala redno pošto službo med južno Francijo in Alžirjem.

Inženir je sestavil takšno raketo, ki se je dvignila 65 m v zrak s hitrostjo 30 m na sekundo. Leta 1930 je neka raketa

zletela 700 m v zrak s hitrostjo 1000 km na uro. Pred vojno je raketa dosegla še večji rekord, zletela je 3500 m v vodoravni smeri in dosegla hitrost 1300 km na uro.

Problem je v tem, da mora raketa doseči hitrost 28.800 km na uro, če hoče premagati zemeljsko privlačnost, da ne bi padla na tla. Letela bi okrog našega planeta kakor majhen Mesec, ki bi za pot okrog Zemlje potreboval le 3000 sekund.

300 vojakov jo je hotelo za ženo

V Maginotovi črti so poskrbeli, da imajo vojaki tudi dovolj zabave. Še večje veselje je seveda v zaledju, kjer so po mestih stacionirane rezervne čete. Nedavno se je vrnila na Angleško kabaretna plesalka Primrose Orrock, ki se je pohvalila, da je njena turneja med an-

gleškimi in francoskimi četami zelo dobro uspela. Po vsakem nastopu so jo voljaki, tako Francozi kakor Angleži, naravnost obsipali s pokloni, mnogi pa prosili za roko. Na vsej turneji, pravi mlada plesalka, je dobila nič manj kakor 300 ženitovanjskih ponudb.

Društvo „Podonavski center“ v Parizu

Kakor javlja »Excelsior« se je ustanovilo v Parizu društvo »Podonavski center«, katerega člani so pripadniki podonavskih držav. Odbor šteje 12 članov, dva Čeha, dva Avstrijca, dva Madžara in šest članov zavezniških držav, po dva Francoza, Angleža in Poljaka. List dostavlja: »Med narodnostmi, ki si hočejo v Parizu potolažiti svojo usodo in obnoviti potlačeno dušo, zbujaajo posebno pozornost avstrijska, češkoslovaška in madžarska država. In to zaradi njihovih

prizadevanj v zadnjem času in koristi, ki jih more od teh naporov imeti Francija.«

»Podonavski center« je bil ustanovljen za proučevanje sedanjih prilik v tem delu Evrope in za iskanje izhoda iz posameznih vprašanj. Izdajati namerava tudi svoj glasnik.

Najdaljšo japonsko brado so na zasedanju bradačev mikadovega cesarstva izmerili pri Nadširo Katu. Merila je 1.65 metra.

— Halo, gospod, zbudite se! Smo že v l. 1940!

— Za božjo voljo. Kaj bo rekla moja žena? Koliko mesecev sem pa spal?...

FLORENCE RIDDELL

LJUBEZEN NA EKVATORJU

ROMAN

17

»Res je,« je mirno dejal Michell.

Vsi trije so vstopili v koč. Koče ni bilo primerjati s Filipovo prostornejšo. Stavba je bila razdeljena na dve polovici; ena je služila za »spalnico«, v kateri sta stali ob steni dve železni postelji ter nekaj omar, ki so bile zbite iz zabojev; druga je bila namenjena za dnevno sobo. Zelo reven prostorček z glinastimi tili in odprtim ognjiščem. Bambusov strop je bil črn in zakajen. Ob steni je bilo nekakšno ležišče, pokrito z več kožami, poleg njega nekaj stolčkov ter omara, na kateri je stal popolnoma nov gramofon.

Filipov dom je bil proti temu pravcato razkošje. Glenison se je zaskrbljena in nekoliko presenečena ozirala naokrog. Tu mora torej prebivati ljubki mali Robin, tu ga torej oče »vzgaja za trdo življenje«. Prav zares, tu se fantek ne bo raznežil, saj ni niti dobre materne roke, ki bi jo otrok potreboval. Gleno je silno mikalo, da bi Michellu povedala, da je njegovo postopanje sicer občudovanja vredno, vendar pa na vsak način nekoliko napak. Zapuščeni dom... samotni mož... ne, to ni pravo okolje za otroka. Pogumna izgnanca, oče in sin... kaj

ju vse čaka, če jima Bog ne bo še poseben milostljiv...?

Ostala je pri njima na kosilu, ki je sestajalo iz dobre juhe, pečene jagnjetine s sladkim krompirjem in zatega »paw-paw« z limonovim sokom.

Ko so po kosilu hodili po farmi, je Glen neprestano primerjala Michellovo farmo s Filipovo.

»Nekoliko zanemarjeno je vse,« se je opravičeval Michell, »čeprav se oba od jutra do večera močno trudiva.« Glenison je bilo silno všeč, ko je Michell k vsaki stvari prištel tudi svojega malega sina. »Nič se ne bojiva trdega dela. V domu imava vse tako enostavno in revno. In kako neizmerno vesela bi bila oba, če ostanete pri nama nekaj dni, predno se poslovite od tega samotnega kraja. Lahko spite z Robinom v naši »spalnici«, jaz bom v sosednji sobi na ležišču.«

Glen je bila ob tem predlogu toliko oresenečena, da ji je Michell bral prenečenje iz oči.

»Veste, mi na klepetave govorice ne lamo ničesar. In Robin bi bil vendar zapeljiv varuh vaše nedotakljivosti« se je Michell skušal s smehom izmotati iz prejšnje zadrege.

»Ah — pridite k nama za dolgo — miss Kenutry, jaz in oče vas imava zelo rada!« je vzklikal Robin ter se stiskal h Gleni.

»Zelo rada bi prišla,« je dejala odkritosrčno, »toda, veste, jaz sploh ne bom več odšla od tod. Jaz ostanem... jaz...«

Michell je prekinil neprijetni molk, ki je zavladal po tej Glenini izjavi. Obrnil se je k njej z bolestno stisnjenimi ustnicami.

»Je — Castle?« jo je tiho vprašal.

Zardela je Glen prikimala. »Čez dva tedna bo svatba.« Potem mu je pripovedovala o sleherni podrobnosti njunega svidenja in o načrtih za bodoče življenje, o njunem poznanstvu iz prejšnjih let in podobnih rečeh.

»Torej ga že dolgo poznate?« jo je še vprašal, ne da bi ji pogledal v oči.

Čudila se je, zakaj zveni njegov glas tako suho in odrezano, zakaj je tako ostro stisnil obrvi. Michell si je vznemirjeno grizel spodnjo ustnico. Sicer je moglo, da tale mala sestra z misijonarske postaje ni vedela o zadevi nič natančnega. Morda pa je vse le natolčevanje in domišljija, ki je bila porojena v razgretih glavah. V teh treh dneh, ko je negovala bolnega Robina, mu je povedala marsikatero mično zgodbo iz življenja bližnjih sosedov. Za desnim pobočjem je na priliki Sympkina, ki se je popolnoma zapil ter nečloveško ravna s svojo ženo. Pri Johnsonu je narobe: tam pije žena, zanemarija gospodinjstvo in otroke ter se

vlači okoli sosedov. Gospa Oliverova pa je bila skoraj pol leta sama na neki farmi, dočim je odšel njen mož v Ugando ali v Kongo za temnimi posli. O gospe Elizi Oliverovi je vedela povedati sestra Lamontova še prav posebno zanimive stvari; tako je z vso gotovostjo zatrjevala, da gospa Eliza ni dolgo vzdržala na samotni farmi.

»Precej očitno se je motala okoli mladega Castleja. Vaš najbližji sosed je, gotovo ga kdaj še srečate. To vam je ženska, ki zna oviti moškega okoli prsta. Ali se vam ne zdi, da je tako življenje precej žalostno?« je mirno zrla v Michella. »Tone v dolgovi, v mestu ji kupuje dragocena darila, pleše in igra v njeni družbi.«

»Zlobno opravljanje,« si je rekel Michell. »Morda pa je v vsem tem le nekaj resnice.« Želel si je, da bi Glen s svatbo počakala še nekaj časa. Toda ona hiti vanjo tako slepo, pa četudi je poznala tega moža že pred leti. Pametnejše in previdnejše bi bilo, počakati še nekaj časa ter ga znova spoznati v novih razmerah. Take žene kot je Glenison bi bilo v resnici škoda, če bi morala propasti v nesrečnem zakonu. Michell je čutil, kako se ga polasča razdraženost, zakaj naposled si je moral nemočno priznati, da na tem ne more ničesar izpremeniti. In če bi bile govorice še tako resnične, bi ne mogel zaustaviti toka. Castle pa je morda popolnoma nokonal svojo preteklost, ko se je zaročil z Gleno.

Kultura

Ivo Jančič: Naša zgodovina v slikah

Šolski upravitelj v Cirkovcah, Ivo Jančič, nas je presenetil z novim obširnimi delom. To je mapa s ponazoritvami zgodovinskega razvoja našega jugoslovanskega ozemlja od početka sveta preko preseljevanja narodov, od odkritja novih svetov in novih izumov pa prav do današnje dobe. V delu se vidi ogromna pridnost in skrbnost daljših let. Nekatere ponazoritve so odlične in bodo sijajno služile kot pomožno učno sredstvo v meščanskih šolah in nižjih razredih gimnazij, katerim priporočam to delo glavni prosvetni odbor v Beogradu.

Nekatere fotografije iz novejših dob pa dajejo delu precej diletantski značaj. Tudi uvodni stavki niso najbolj posrečeni. Če bi avtor, ki je sicer tudi sam prav dober risar — saj je že pred dvema desetletjema izdal prvo in do sedaj edino slovensko metodiko risanja za ljudske šole — pritegnil k temu svojemu obširnemu delu še kakšnega akademskega slikarja ter dal delo nred obilno v stro-

kovni pretres našim zgodovinarjem, bi zrastle iz tega umetniško in znanstveno kvalitetno in kvantitetno, za vedno nadkriljivo delo, ki bi bilo v ponos vsem nam.

Izredno nas preseneča, da je avtorjevo ime vsepovsod natisnjeno z »mekanim č« na koncu, ki ga slovenščina sploh ne pozna. Ali naj bo to znak večje narodne zavesti? Menda ne! Slovenski pedagoški vrhovi so si že davno osvojili in tudi znanstveno utemeljili, da naj gre državljska vzgoja od slovenstva k jugoslovanstvu, ali drugače povedano: le dober Slovenec je lahko tudi dober Jugoslovani! Izgleda, da v tem oziru niso pri vseh pedagoških praktikah in učiteljih še čisti in jasni pojmi, kar je le v škodo pravi narodni in državljanski vzgoji.

Gornje delo, ki ga je natisnila in založila Učiteljska tiskarna v Ljubljani ter stane 65 din. je drugače prav dobro in ga priporočamo.

P. Pr.

Sport

Banovinsko prvenstvo v slalomu

Zimsko sportni odsek SPD Maribor bo priredil v nedeljo, 10. marca, pri Senjorjevem domu banovinsko prvenstvo v slalomu za seniorje in dame, za prve ob 9, za dame pa po končanem tekmovanju seniorjev. Dolžina proge je 660 m, višinska razlika pa 140 m. Pravico tekmovanja imajo vsi verificirani člani JZSZ, v damski konkurenci pa lahko iz propagandnih razlogov sodelujejo tudi neverificirane smučarke, vendar se njihovi rezultati ne bodo

upoštevali v konkurenci. Prijave s prijavnino 5 din je treba poslati najkasneje do 9. marca na naslov Ljubica Cingerli, Maribor, Putnik, pri naknadnih prijavih se bo ubirala dvojna prijavnina.

Pokroviteljstvo nad tekmovanjem je prevzel ban dr. »eko Natlačen. V soboto popoldne ob pol 15. bo vozil z Grajskega luga poseben avtobus v Ribnico. Prijave sprejemata Igovini Cop in Sport Divjak. Voznina v obe smeri 40 din.

Zaključek balkaniade v Carigradu

Turčija je šestič zmagala, Jugoslavija na tretjem mestu

V finalnih borbah za prvenstvo Balkana v rokoborbi je tekmovalo 5 Turkov, 4 Romuni, 3 Jugoslovani in 2 Grki. Turčija si je že popreje zagotovila dovoljno število točk za prvo mesto, šlo je v glavnem za drugo mesto med zastopniki Jugoslavije in Romunije. V odločilni borbi je Romun Siladži premagal Sarajevčana Čuka po točkah, tako da se je Romunija plasirala pred Jugoslavijo na drugo mesto. Isti dan je Jugoslovian Moguljak v kategoriji peresne teže premagal Turka Suada, Grk Pelzemas je v welter kategoriji po točkah porazil De Lucco (Jugoslavija).

Turčija si je torej z 18 točkami šestič osvojila prvenstvo Balkana, na drugem mestu je Romunija z 11, tretja Jugoslavija z 9, četita Grčija s 4 točkami. Jugoslovanski rokoborci so si priborili 1 prvo, 2 drugi in 2 tretji mesti, in sicer je De Lucca prvi v welter kategoriji, dva drugi mesti sta zasedla Gerovac v težki in Moguljak v kategoriji peresne teže, dve tretji mesti pa sta si priborila Hopek v bantam in Čuk v poltežki kategoriji. Aleksander Ivanič (Maraton, Ruše) se ni plasiral v finalne borbe.

s Izločilno tekmovanje v cross-countryju za sestavo reprezentance, ki bo nastopila na prvenstvu Balkana v Carigradu 24. mar-

ca, bo v nedeljo, 10. marca, v Ljubljani s startom ob 11. Prijave s prijavnino 15 din se sprejemajo do pol ure pred startom. Atletska zveza bo 8 najbolje plasiranim tekačem plačala stroške polovanja.

Radio

Petek, 8. marca

Ljubljana: 7 Poročila in veseli zvoki; 11 Solska ura; 12 Naša glasba; 12.30 Poročila; 13.02 Koncert RO; 18 Zenska ura; 18.20 Lucienne Boyer poje; 18.40 Francoščina; 19 Poročila; 19.50 Zimski sport v Savinjskih alpah; 20 Lahka glasba; 20.30 Pevski in orkestralni koncert; 22 Poročila; 22.15 Duet harmonik; — Beograd: 14 Romance; 14.30 Salonski orkester; 18.20 Pl. glasba; 20.10 Vokalni koncert; 20.40 Simf. konc. velikega RO; 22.30 Plesna glasba. — Sofija: 18.10 Narodna glasba; 19 Komorna glasba (Cajkovskega trio); 19.50 Prenos iz opere. — Toulouse: 19.30 Salonski orkester; 21 Harmonika; 22.20 Eksotični orkester; 23.15 Zvezde Music Halla. — Hilversum: 21.55 Salonski orkester; 22.45 Koncert na orglah. — Milano: 21 Simfonični koncert (Bach, Liszt in Strauss). — Firenze: 21 Plesna glasba; 22 Pesmi s plošč. — Budimpešta: 18.20 Klavirski konc. (Bach, Sirola, Tajčević in Scarlatti); 20.10 Simf. koncert. — Dunaj: 16 Mali orkester; 21 Dela sodobnih skladateljev. — Stuttgart: 19.30 V taktu valčka; 20.15 Iz operet. — Bukarešta: 18.15 Slovanska glasba; 19.35 Prenos iz opere. — Beromünster: 20.45 Stara fr. baletska glasba.

STANOVANJA

soba, kuhinja, 2-sobna 3-sobna kopalnica in veranda, se oddajo Smetanova 54. Goštilna. 1007—5

Stanovanje išče

ZAKONCA brez otrok iščeta za maj ali tudi pozneje enosobno stanovanje, ev. s kabinetom in predsobo. Pogoji: čisto, centum ali neposredna bližina mesta. Ponudbe na ogl. odd. »Večernika« p. 459c. 1023-6

Sobo išče

IŠČEM lepo, opremljeno, sep. sobo v centru. Pismene ponudbe na ogl. odd. »Večernika« pod »13«. 1012—8

Zgubljeno

IZGUBILA se je zlata zapesna ura od Pobrežja. Aleksandrova cesta do »Narodnega doma«. — Pošten najditelj prejme nagrado. Naslov v ogl. odd. »Večernika«. 1008—11

Dodisi

GOSTILNICA in posestnik, 36 let star, išče življenjsko družico s primer- no doto. Pismene ponudbe na ogl. odd. »Večernika« pod »Resnost«. 1025—12

Sluzbo dobi

TRGOVSKEGA POMOČ- NIKA veččega aranžiranja, sprejemem takoj za modno trgovino. Ponudbe na ogl. odd. »Večernika« pod »Stalna služba«. 963—10

SLUŽKINJO

čisto, vestno in pošteno za vsa hišna dela se išče. Naslov v ogl. odd. »Večernika«. 1005—9

FRIZERKO

Štajerko, pridno in prvovrstno moč, sprejemem v stalno službo z dobro plačo. Ponudbe na Matijo Ivanuša, Ljubljana, Aleksandrova c. 4 (pasaza). 1026—9

HLAPCA

sprejemem takoj. Franc Filipič, Maribor, Pobreška c. 38. 1030—9

Kam, kie?

NA »PRLEČKE GIBANCE« v nedeljo. Se priporoča goštilna »Kren«, Klemenšak. 1014—17

IZBORNO KAPLJICO po ugodni ceni dobite pri Senici, Kneza Kocfa ulica. Cez ulico že od 1 litra naprej znaten popust. 1024—17

RADIO GODEC MARIBOR

ROLESA

RADIO

KRALJA PETRA TRG 6

MAREC 1940

Sobota 2 31 dni

Pred sezona!

prodajamo 300 parov letnih čevljev in sandalet po starih cenah **od 125,- do 195,-** Oglejte si stransko izložbo **„KING SHOE“** Gosposka ulica 30

Čitajte „Večernik“

NAJPOPOLNEJŠE HARMONIKE SVETA

HOHNER

GENERALNO ZASTOPSTVO

SCHNEIDER

ZAGREB, NIKOLIČEVA 10

ZAHTEVAJTE BREZPLAČNI CENIK

Umrla nam je naša draga mama

Katarina Semolič

Pogreb pokojne bo v soboto, 9. marca 1940, ob 15.30 na mestnem pokopališču na Pobrežju.

Maribor, Skopje, Varaždin, 7. marca 1940.

Zalujoči ostali.

Umrl nam je naš nad vse ljubljani soprog, oče, brat in tast, gospod

FRANC ZAGODE

posestnik in trgovec

Pogreb dragerega pokojnika bo v petek, dne 8. marca, ob pol 17 iz hiše žalosti, Mariborska cesta štey. 9, na okoliško pokopališče v Celju. Sv. maša zadušnica se bo brala v soboto, dne 9. marca, ob 7 zjutraj v farni cerkvi v Celju.

Celje, dne 6. marca 1940.

Zalujoči ostali.

MALI OGLASI

CENE MALIH OGLASOV: V malih oglasih stane vsake beseda 50 par najmanjša pristojbina za te oglase je din 3.—. Oglase oreklili dobivajo in ženitovanjski oglasi din 1.— na besedi. Najmanjši znesek za te oglase je din 10.—. Oglase tiskane besede se računajo dvojnó. Oglasi tavek za enkratno obliko stane din 2.—. Znesek za male oglase se plačuje takoj pri naročilu oziroma za te vpostlati v listu skupa z naročilom ali pa po poštni položnici na čekovni račun št. 11.406. Za vse pisemne odgovore vlad malih oglasov se mora priložiti znak za 2 din

Razno

PREDPASNIKI

ženski, otroški, različni kroji kakor izgotovljene obleke dobite najceneje v novi trgovini Magdalenska oblačilnica A. Kumperščak, Dvořakova-Valvazorjeva. 997—1

Posest

NAJLEPŠA PARCELA

v magdalenskem okraju se poceni proda. Vse potrebno na mestu. Naslov v ogl. odd. »Večernika«. 1006—2

HIŠA

neizgotovljena, dvostanovanjska, po dve sobi in kuhinja, na prodaj. Naslov v ogl. odd. »Večernika«. 1013—2

Spomnite se CMDI

KUPIM HIŠO

dobičkanosno, za 40 do 80 tisoč din, ki bi imela mesečni donos najmanj 700 do 800 din in to v okolici Maribora ali Ljubljane, najmanj 5 let davka prosto. Simon Trobej, Mozelj, p. Kočetje. 1023—2

Kupim

KUPIM rabljeno oltarsko sabiljo. Svečarna, Koroška 8. 1015—3

Prodam

PISALNO MIZO hrastovo, temno, s foteljem, prikladno za pisarno in stanovanje, prodam ugodno. Vprašati Kopaljška ul. 22-1, desno. 1101—4

SPOMNITE SE CMDI

POČENI PRODAJ

lepo ohranjen globok otroški voziček in dve veliki delavni mizi. Vprašati Principova ul. 6. Melje. 1004—4

PRODAMO

150 metrov suhih bukovih drv. Ogledajo se lahko in ponudbe poslati na Kmetijsko družbo, Meljska c. 12, Maribor. 1020—4

JABOLKA

za kuhinjo in jabolčni zavilač, kg 3 in 4 din. Skladšče Korazija, Kolodvorska 1. 1032—4

Stanovanje

DVOSOBNO STANOVANJE oddam mirni stranki brez otrok, Principova ulica 9. 1021—5

SOBA IN KUHINJA

se odda. Pobreška cesta 38. 1029—5

Izdaja in ureja ADOLF RIBNIKAR v Mariboru. Tiska Mariborska tiskarna d. d. ne vračajo. — Uredništvo in uprava: Maribor, Kopaljška ulica 6. — Telefon

predstavnik STANKO DETELA v Mariboru. — Oglasi po ceniku. — Rokopisi se uredništva štey. 25-67 in uprave štey. 28-67. — Poštni čekovni račun štey. 11. 409.